

תרבות המחלוקת – האם לכל דעה יש מקום?

שם השיעור: עמדה א' – ריבוי דעות כמקור לצמיחה ולמידה

רקע למורה על היחידה

יחידה זו עוסקת בגבולותיה של המחלוקת ובאחריות הכרוכה בחופש להביע דעה. באמצעות מקורות מן הספרות, חז"ל והמציאות הישראלית, התלמידים יבחנו האם כל עמדה ראויה להישמע, מהם התנאים למחלוקת בונה, ומהם הגבולות שהחברה מציבה כאשר דעה או מעשה פוגעים באחרים או בערכים משותפים. היחידה מתאימה לכיתה ז' ומיועדת לציבור דתי-לאומי וחילוני כאחד, מתוך תפיסה שגבולות שבבים מתוך למידה, שיח ואחריות משותפת נוטים להיות משמעותיים ומחייבים יותר מגבולות המוכתבים מראש.

השאלה המניעה

האם לכל דעה יש מקום? מתי מחלוקת מקדמת את החברה ומתי היא פוגעת בה?

מטרות היחידה

מטרות פדגוגיות:

- עידוד חשיבה ביקורתית
- חיבור בין טקסטים מקראיים, היסטוריים וספרותיים לבין שאלות עכשוויות
- פיתוח יכולת ניתוח והבנה של דילמות

מטרות בין-תחומיות:

- חיבור בין ידע היסטורי, תרבותי וזהותי לפעולה ערכית

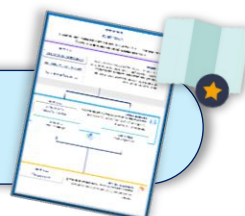
מטרות ערכיות:

- טיפוח מחויבות אישית וקהילתית
- טיפוח כבוד לזיקה הייחודית ולשונות התרבותית

מטרות מיומנויות:

- קריאה פרשנית והבנת טקסטים
- ניתוח עמדות, זיהוי קולות שונים
- כתיבה רפלקטיבית ודיאלוגית
- ניסוח טיעונים והבעת עמדה מנומקת

מפת היחידה

עמדה א' – ריבוי דעות כמקור לצמיחה וללמידה

מטרות השיעור

תוכן	מיומנות	ערכים
חשיפה לערך של גיוון רעיוני ותרבותי במסורת היהודית ובחברה הישראלית, והבנה שהשונות בדעות היא טבעית ומפרה.	זיהוי רעיון מרכזי, פרשנות מקורות, עבודה בחברותות ובניית מפת מושגים.	פיתוח פתיחות מחשבתית, ענווה אינטלקטואלית והערכה לשונה.

מבנה השיעור

1 פתיחה (10 דקות)

מקורות ומשאבי הלימוד - ראה " ספריית תוכן ומקורות "
• מסכת ברכות, פרק ט', הלכה א'

דרכי הוראה	
סקירת המקור מהתלמוד הירושלמי: "כשם שאין פרצופיהן דומין זה לזה, כך אין דעותיהן דומות זה לזה". דיון ביתי קצר על כך שהשונות האנושית היא מובנית וטבעית.	
מיומנויות	מוקדי לימוד
זיהוי, הקשבה פעילה, הבחנה בשונות	מושג השונות והדעות
תוצר לשלב זה	
השתתפות בשיח	

2 גוף השיעור (25 דקות)

מקורות ומשאבי הלימוד - ראה "ספריית תוכן ומקורות"

- משנה, אבות א', ו'
- "כתונת פסים" (מילים: מאיר אריאל) - מילים | קליפ

דרכי הוראה	
לימוד בחברותות של משנת אבות ("עשה לך רב וקנה לך חבר") וניתוח מילות השיר "כותנת פסים" מאת מאיר אריאל. התלמידים בונים בזוגות תרשים: "מה מרוויחים ממפגש עם דעות שונות שמאתגרות אותנו?"	
מיומנויות	מוקדי לימוד
זיהוי רעיון מרכזי, פרשנות מקור, השוואת מקורות, עבודה שיתופית	לימוד בחברותא
תוצר לשלב זה	
השתתפות בדיון	

3 סיכום השיעור (10 דקות)

דרכי הוראה	
דיון במליאה: מדוע תפקידו של חבר שחושב אחרת ממני חשוב כל כך? הצגת מפות המושגים שנוצרו בכיתה ומתן תגובת עמיתים.	
מיומנויות	מוקדי לימוד
הסקת מסקנות, הצגת עמדה, מתן משוב	סינתזה והערכה
תוצר לשלב זה	
הצגת עמדה ומתן משוב	

ספריית תוכן ומקורות

- [מסכת ברכות, פרק ט', הלכה א'](#)
- [משנה, אבות א', ו'](#)
- "כתונת פסים" (מילים: מאיר אריאל) - [מילים](#) | [קליפ](#)